

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6To/96/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7914010550
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Evžen Kelij
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7914010550.3

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu JUDr. Evžena Kelija a členov JUDr. Mareka Dudíka a JUDr. Zoltána Szalaya, v trestnej veci obžalovaného stržm. C. W. pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Tr. zák., na verejnom zasadnutí dňa 2. marca 2016 v Košiciach o odvolaní prokurátora okresnej prokuratúry proti rozsudku Okresného súdu Trebišov zo dňa 23.6.2015, sp. zn. 5T/125/2014

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. z a m i e t a odvolanie prokurátora okresnej prokuratúry.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Trebišov (ďalej len "prvostupňový súd") zo dňa 23.6.2015, sp. zn. 5T/125/2014 bol obžalovaný stržm. C. W. (ďalej len „obžalovaný“) oslobodený podľa § 285 písm. b) Tr. por. spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Trebišov zo dňa 14.10.2014, sp. zn. 2 Pv 342/13 pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin usmrtenia podľa § 149 ods.1 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť tak, že

dňa 23. 4. 2013 v čase od 22.35 hod. v C. po tom, čo bol ako člen hliadky operačným strediskom vyslaný na služobný zákrok do Reštaurácie A. v C., kde malo dôjsť k napadnutiu personálu J. K., vykonával voči J. K. služobný zákrok, v rámci ktorého v dôsledku agresívneho konania menovaného a kladením aktívneho odporu, použil donucovacie prostriedky a to chvaty, hmaty a služobné putá a v okamihu, keď spolu s druhým členom hliadky menovaného postavili na nohy a po tom, ako sa menovaný vzpierať odvedeniu z priestorov reštaurácie, tohto príslušníci PZ položili na zem v polohe ležiac na bruchu s už založenými putami na rukách, kde ho obžalovaný stržm. C. W. pritlačil kolenom v oblasti krku, pričom následne došlo k smrti J. K., nar. X. XX. XXXX, zlyhaním činnosti srdca v stave rozvinutého excitovaného delíria so spoluúčinkom pridusenía sa a syndrómom karotického sínusu,

pretože tento skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. boli poškodení Q. K., nar. XX.X.XXXX, V. F., N.. X.XX.XXXX, obaja bytom C., K. XX a V. K., nar. X.XX.XXXX, bytom C.Y., E. Č.. X, s nárokom na náhradu škody odkázaní na občianske súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie prokurátor okresnej prokuratúry (ďalej len „odvolateľ“) a to bezprostredne po jeho vyhlásení do zápisnice o hlavnom pojednávaní. Úvodom písomného odôvodnenia podaného opravného prostriedku reprodukuje určité pasáže odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, so záverom prvostupňového súdu sa nestotožnil, nakoľko súd nesprávne vyhodnotil dôkaznú situáciu s prihliadnutím na jednoznačné dôkazy, ktoré usvedčujú obžalovaného a svoje rozhodnutie oprel iba o strohé domnienky týkajúce sa naplnenia všetkých znakov predmetnej skutkovej podstaty. Riadne sa nevysporiadal so všetkými dôkazmi, ktoré preukazujú vinu obžalovaného, teda s dôkazmi svedčiacimi v neprospech obžalovaného. Následne reprodukuje časti výpovedí svedkov - poškodených Q. K.Á. a V. K., svedkov R. Z. a V. C., ďalej závery znaleckých posudkov znalcov z

odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Súdne lekárstvo MUDr. Daniela Farkaša a MUDr. Miroslava Szaboa, závery znaleckého posudku Ústavu súdneho lekárstva a medicínskych expertíz Jessenijovej lekárskej fakulty Univerzity Komenského Univerzitnej nemocnice v Martine (ďalej len „znalecký ústav“), závery uvedené znalcom prof. MUDr. Františkom Novomeským, PhD. Z Metodickéj a taktickej príručky vykonávania služobných zákrokov príslušníkmi PZ v policajnej praxi - vydanej Prezídium PZ zdôrazňuje najmä základné základy služobných zákrokov, podľa ktorých musí byť policajný zákrok primeraný povahe a rozsahu narušenia, aby osobám nevznikla bezdôvodná ujma. Policajt musí byť v každom štádiu vykonávania služobného zákroku dostatočne informovaný, aby sa rozhodlo o vykonaní, resp. o nevykonaní služobného zákroku. Dôvodí, že zákrok bol zčasti vykonaný v súlade s taktickou príručkou, a to najmä čo sa týka postupu spútavania, avšak v rozpore so základnými zásadami služobných zákrokov, čo nemôže zbaviť obžalovaného viny vyplývajúcej z jeho zjavne nedbanlivostného konania, v dôsledku ktorého došlo pri pritlačení na krk nebohého, k jeho smrti.

Vzhľadom na okolnosti zákroku, mal obžalovaný jednoznačne zistiť zrejmé psychické poruchy správania sa nebohého, ako aj jeho osobné pomery (je príslušníkom PZ školeným na služobné zákroky takého typu), teda mohol vedieť, že dochádza k priduseniu nebohého a upustiť od ďalšieho konania. Ako vyplynulo zo znaleckých posudkov, dve z troch zložiek príčiny smrti nebohého boli jednoznačne zapríčinené silovým zákrokom obžalovaného, teda pridusením a karotickým sínusom, ktorý vzniká pri pôsobení násilia zvonku.

Pokiaľ súd dospel k záveru, že konaním obžalovaného nebola naplnená skutková podstata trestného činu ani po stránke objektívnej, ani po stránke subjektívnej, ide o - vzhľadom na vykonané dokazovanie - nesprávne rozhodnutie, nakoľko vina obžalovaného bola podľa obžaloby preukázaná. Navrhol, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu a tomuto vec vrátil na ďalšie konanie, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Obžalovaný využil svoje právo v zmysle § 314 Tr. por. a podal - prostredníctvom svojej obhajkyne k odvolaniu odvolateľa nasledujúce vyjadrenie.

Úvodom poukazuje, že odvolateľ do dôvodov podaného odvolania začlenil i časti výpovedí poškodených, ktoré sú obsahom svedeckých výpovedí ešte pred vznesením obvinenia. Údajne - podľa názoru odvolateľa na základe týchto výpovedí - mal nebohý po znemožnení dýchania začať modrieť, čo však bolo vyvrátené a to ako dvoma znaleckými posudkami (v ktorých sa konštatuje, že nebohý nezomrel následkom zadusenía, a preto sa u neho nemohla prejavíť cyanóza), tak i výpoveďou svedka - zasahujúceho lekára MUDr. L. S., ktorý videl a oživoval nebohého bezprostredne po policajnom zákroku. Tento svedok vylúčil zmenu farby tváre, pričom počas svojej praxe videl osoby ako škrtené, tak i dusené a napokon obesené, no žiadne také známky nebohý nejavil. Podľa názoru obhajoby bolo tvrdenie znalcov MUDr. Daniela Farkaša a MUDr. Miroslava Szaboa vyvrátené ďalšími a to dvoma znaleckými posudkami, teda znalcami MUDr. Martinom Kováčom a Daliborom Kállayom a znaleckým posudkom znaleckého ústavu, ktoré vylúčili smrť nebohého udusením. Prvostupňový súd dospel k správne mu záveru pokiaľ konštatoval, že nedošlo k naplneniu znakov skutkovej podstaty žalovaného trestného činu ani po stránke objektívnej ani po stránke subjektívnej a nemožno v žiadnom prípade hovoriť o vedomej nedbanlivosti. Zákrok bol vykonávaný v súlade s metodickými pokynmi uvedenými v Metodickéj a taktickej príručke vykonávania služobných zákrokov príslušníkmi PZ v policajnej praxi - Prezídium PZ Odbor poriadkovej polície júl 2009.

Nakoľko prvostupňový súd vykonal vyčerpávajúcím spôsobom dokazovanie vo veci, správne vyhodnotil dôkazy a na ich základe rozhodol oslobodzujúcim výrokom preto navrhol, aby krajský súd odvolanie odvolateľa zamietol.

Prokurátor v konečnom návrhu na verejnom zasadnutí poukázal na podrobné zdôvodnenie podaného odvolania odvolateľom, plne sa stotožnil z dôvodmi v ňom uvedenými a navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

Obhajkyňa v konečnom návrhu na verejnom zasadnutí poukázala na obsah vyjadrenia obžalovaného k odvolaniu, opätovne skonštatovala, že prvostupňový súd po rozsiahlom dokazovaní rozhodol správne a vzhľadom na túto skutočnosť navrhla odvolanie odvolania - prokurátora okresnej prokuratúry zamietnuť ako nedôvodné.

Obžalovaný v konečnom návrhu na verejnom zasadnutí sa pripojil k návrhu svojej obhajkyne.

Odvolací súd doplnil dokazovanie tým, že požiadal znalecký ústav o zaujatie stanoviska k hodnotám krvného tlaku a pulzovej frekvencie nebohého J. K. podľa záznamov v Zdravotnej knižke pre profesionálnych vojakov za obdobie od 10.2.2004 do 1.10.2012. Vypracovatelia znaleckého posudku prof. MUDr. František Novomeský, PhD., doc. MUDr. Ľubomír Straka, PhD. a MUDr. Jozef Krajčovič, PhD. - po vzájomnej konzultácii - skonštatovali, že hodnoty krvného tlaku a pulzovej frekvencie nebohého sú v rámci tolerovaných normálnych hodnôt, pričom zodpovedajú mladšej mužskej populácii. Jednorazová zvýšená hodnota je v celom súbore len ojedinelá a mohla byť v čase merania reflexiou predchádzajúcej fyzickej alebo psychickej záťaže, pokiaľ znalci pokladajú namerané hodnoty tlaku krvi a pulzovej frekvencie u nebohého za normálne, zodpovedajúce pohlaviu, vekovej kategórii a zamestnaniu menovaného.

Krajský súd ako súd odvolací (ďalej len „odvolací súd“ - § 315 Tr.por.) skôr, než začal plniť svoju preskúmovaciu povinnosť podľa § 317 Tr.por. zisťoval, či odvolanie je prípustné, či bolo podané včas a oprávnenou osobou a či nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania, avšak z obsahu spisového materiálu zistil, že odvolanie je prípustné (§ 315 ods.1 Tr.por.), bolo podané včas - v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento opravný prostriedok podať (§ 309 ods.1 Tr.por.), oprávnenou osobou (§ 307 ods.1, ods.2 Tr.por.) a nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania.

Odvolací súd potom pri rozhodovaní o odvolaní odvolateľa postupoval v zmysle ustanovenia § 317 ods. 1 Tr.por. a preskúmal tak zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým podal odvolateľ odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykávané neprihliadol, nakoľko by neodôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr.por.

V zmysle citovaného zákonného ustanovenia - vyjadrujúceho revízny princíp - odvolací súd preskúmava len tie výroky, proti ktorým podal odvolateľ odvolanie, ako i správnosť postupu konania, predchádzajúceho napadnutému výroku rozsudku, s výnimkou, že odvolací súd musí prihliadnuť aj na chyby, ktoré síce odvolaním neboli vytykávané, ale ktoré sú takej povahy, že by odôvodňovali (po právoplatnosti rozsudku) podanie mimoriadneho opravného prostriedku - dovolania v zmysle ustanovenia § 371 ods.1 Tr.por.

Podľa § 2 ods. 10 Tr.por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstaráť dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr.por., orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo, i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Preskúmaním obsahu napadnutého rozhodnutia ako i obsahu podaného opravného prostriedku a obsahu spisového materiálu , odvolací súd zistil nasledovné.

Vo vzťahu ku skutkovým zisteniam prvostupňového súdu je potrebné uviesť, že tieto majú plne oporu vo vykonaných dôkazoch, na ktoré sa prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozsudku odvolal a sú podrobne rozobrané v odôvodnení preskúmaného rozsudku. Nakoľko sa odvolací súd so zisteniami súdu prvého stupňa plne stotožňuje, odkazuje v ďalšom i na správne dôvody v ňom uvedené.

Prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozsudku - v súlade s ustanovením § 165 ods. 2 Tr. por. - riadne, logicky a presvedčivo vyložil, ktoré skutočnosti mal za preukázané, o aké dôkazy sa pri

svojom rozhodovaní opieral a akými úvahami sa spravoval pri ich hodnotení a tak jednotlivo, ako i vo vzájomných súvislostiach.

Odvolaací súd po splnení prieskumnej povinnosti zistil, že vo veci boli vykonané všetky dostupné a potrebné dôkazy pre náležité zistenie skutkového stavu a tieto správne vyhodnotil v súlade s ustanovením § 12 ods. 2 Tr. por. Nemal tak pochybnosti o správnosti výroku v oslobodzujúcom rozsudku, pretože to zodpovedá výsledkom vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní.

Vzhľadom na uvedené je preto potrebné prisvedčiť záveru súdu prvého stupňa, že vina obžalovaného nebola preukázaná, nakoľko žalovaný skutok sa síce stal, avšak tento skutok nenapĺňa znaky skutkovej podstaty uvedeného trestného činu, teda nie je trestným činom - prečinom usmrtenia podľa § 149 ods.1 Tr. zák.. Prvostupňový súd postupoval správne, ak obžalovaného oslobodil spod obžaloby prokurátora okresnej prokuratúry a postupoval tak v súlade s ustanovením § 285 písm. b) Tr. por., ktorý postup súdu prvého stupňa považuje odvolací súd v plnom rozsahu za správny.

Reagujúc na odvolacie dôvody odvolateľa považuje odvolací súd za potrebné zdôrazniť - najmä - nasledovne.

V prejednávanej trestnej veci boli vypracované tri znaleckého posudky z príslušného odboru, v dvoch prípadoch znalcami a tretí znalecký posudok vypracoval znalecký ústav. P Naposledy uvedený je v prejednávanej veci z hľadiska hodnotenia odbornosti vypracovaný

najvyššou odbornou autoritou - znaleckým ústavom a konkrétne tromi znalcami. I odvolací súd sa plne stotožňuje so závermi, ku ktorým dospel prvostupňový súd, a ktoré vyplývajú z tohto znaleckého posudku. V jeho záveroch, ako i vo výpovedi znalca prof. MUDr. Františka Novomeského, PhD. sa uvádza, že ku smrti nebohého došlo kombinovaným patofyziologickým mechanizmom, na ktorom sa podieľali spoločne tri chorobné stavy a to syndróm excitovaného delíria (ďalej len „SED“), ktorý bol naplno rozvinutý a na jeho podklade sa uplatnili i ďalšie procesy - pridusenie poškodeného a najmä syndróm karotického sínusu. U nebohého došlo pri zásahu ku krátkodobému priduseniu sa poškodeného, ktoré však nebolo samé o sebe príčinou jeho smrti. Na tejto sa ďalej podieľal i syndróm karotického sínusu, ktorého podstata je, že pri výraznejšom tlaku na bočnú plochu krku (oblasť sínus caroticus) dochádza - prostredníctvom reflexných dráh - k spomaleniu činnosti srdca (bradykardia) a k súčasnému poklesu krvného tlaku (hypotenzia). Ide o reflexnú odpoveď na mechanickú kompresiu vonkajších plôch krku - nazýva sa SED, pričom tento stav môže viesť k strate vedomia, resp. až k zástave srdcovej činnosti (najmä u osôb nad 40 a viac rokov). Bez poskytnutia okamžitej pomoci jedinec obvykle zomiera na zlyhanie činnosti srdca. Tento syndróm - SED - významnou mierou prispel k definitívnej zástave srdca nebohého J. K., ktorý stav - náhla zástava srdca - bol aj príčinou smrti.

K smrti nebohého došlo teda náhlou zástavou (zlyhaním činnosti) srdca v stave rozvinutého excitovaného delíria, so spoluúčinkom pridusenia sa a syndrómu karotického sínusu, ktoré pridusenie a syndróm karotického sínusu u nebohého boli vyvolané počas zákroku príslušníkov PZ voči menovanému. Ani znalci z forenzne medicínskeho aspektu nevedeli objektívne a jednoznačne kvantifikovať, do akej miery sa konanie príslušníkov PZ podieľalo na smrti menovaného. K smrti jedinca môže dôjsť už aj pri samotnom SED, avšak smrť v tomto stave môže byť potencovaná, resp. až priamo navodená snahami o jeho znehybnenie, najmä pri uplatnení vonkajšieho tlaku na krk a hrudník. Podľa ich názoru silový zákrok významnou mierou prispel k rozvoju uvedených patofyziologických mechanizmov, ktoré v spoluúčinku viedli k zástave srdcovej činnosti nebohého a k jeho smrti. Postup hliadky bol vykonávaný veľmi razantne, o čom svedčí až nalomenie štítnej chrupavky.

Z doplnenia znaleckého posudku znaleckého ústavu vyplýva, že ak by bol pacifikačný zákrok rovnakého charakteru a rozsahu použitý voči osobe netrpiacej SED, za týchto okolností by k úmrtiu danej osoby nedošlo.

Násilie, ktoré spôsobilo nalomenie horného rohu štítnej chrupavky i nakrvácanie do svalov kývačov hlavy, „... iste nebolo veľké, ale bolo.“, pričom impulz, ktorý ho vyvolal môže byť náhly a časovo veľmi krátky.

Napokon, čo sa týka možnosti zistenia, že u nebohého bol rozvinutý SED, tak laik by rozpoznal, že človek je v delíriu, vedel by popísať správanie, ale tak ako je odborne definovaný a popísaný, by nevedel.

Pokiaľ mal možnosť znalec sa vyjadriť k spôsobu pacifikácie, tak podľa názoru tohto znalca ide o krajne nebezpečný spôsob a to zo všetkých hľadísk, ktoré vo výpovedi uviedol.

Q. K., V. F. a V. K. nemali byť pripustení ako poškodení do konania v rámci adhézneho konania - viď § 256 ods.4 Tr.por. - a z tohto uhla pohľadu sa výrok, podľa ktorého boli podľa § 288 ods. 3 Tr. por. s nárokom na náhradu škody odkázaní na občianske súdne konanie, javí ako nadbytočný.

Na základe vyššie uvedených zistených skutočností preto krajský súd ako odvolací súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok okresného súdu ako súdu prvého stupňa je vecne správny a spravodlivý, zodpovedá vykonanému dokazovaniu a na základe takto zisteného skutkového stavu vyplýva z neho jednoznačný záver nevzbudzujúci dôvodné pochybnosti, že žalovaný skutok sa stal, avšak tento nie je trestným činom, a preto postupom podľa § 319 Tr.por. odvolanie odvolateľa - prokurátora okresnej prokuratúry ako nedôvodné zamietol.

Poučenie:

Proti uzneseniu sťažnosť nie je prípustná (§ 185 ods. 2 Tr. por.).